

Látta az erószakot. Előbb látta, a saját két szemével látta. De alapjában véve már nem volt új dolog a számára. Akkor már megtörtént az, amiről egész életén át hallgatott. Ő már értett a nyelvén, csakhogy akkor látta szemtől szembe és „kívülről”.

Ott volt a söröshordók között.

Az erószak, amiből tanulságot vont le magának, de nem a helyszínen, nem. Már jóval később, amikor a városba költözött. Amikor egy szép nap szükségét érezte a dolgok lényege kibontakozásának. Hogy bontotta, ugyan hogy bontotta ki ezt a csúnya nagy maszatos csomagot, amelyikben a LÉNYEG lapult?

De Vencel látta, és ez fontos, mert más számára ez minden lehetett, csak nem példa, a saját bűnéhez létra vagy hágcső...

A söröshordók közt tántorgott, hempergett... Egész közel a szeméhez, a kezéhez, szóval: egyáltalán közel hozzá.

Majális volt, felvirágozott traktorok, utánfutók döcögtek végig az utcákon, és két zenekar is húzta. Ő, Vencel, ott ment szépen kiöltözve, a többi kisiskolás között. Igaz, ő akkor már nagyocská volt. Ez három évvel azután történt, hogy arra a vakmerő dologra elhatározta magát. Amikor az a szélvihar volt csépléskor. Ez három esztendővel azután történt.

A két zenekar úgy ment a menet előtt és után, mint valami különös idézőjel. Szinte bezárta magába a nagyobbára komor, fekete ünneplőbe öltözött falu népét. Majálisra mentek a közeli községi legelőből leválasztott labdarúgó pályára. Mindenfelé zamárcórog meg más kellemetlenség a kicsi, mezítelen lábaknak. És itt volt már a sátor. Nem is egy: volt három sátor is, meg asztalok, padok, és volt törökméz meg lacikonyha.

Szólt a két zenekar, a traktorok töfögtek, a falu népe pedig komor volt... Csak az iparosok meg a kereskedők mosolyogtak egy kicsit, egy nagyon kicsit, de a parasztkok komoran ültek az asztalok körül.

Az iskolások szavaltak, énekeltek, táncoltak a kis rögtönzött szabadtéri pódiumon. Még ő is szavalt. Csodálkozott is azon, ahogy mondta: *népért síró bús bocskoros nemes*. Ez olyan kesere volt, mint valami rossz pirula. Ez a bús bocskoros... A nyelve hegyén perzselt a keserű pirula, amikor vége volt a kis műsornak, ő elment az egyik lacikonyha elé, hogy lássa, nem jött-e meg a bátyja. Nem azért kereste a bátyját, mert akart tőle valamit, hanem mert unatkozott és csak azért...

Ott sétált a sátrak körül, krepp-papírt tekert a nyakára, és a bátyját nem látta sehol.

Akkor azt mondta az egyik, vele egyívású kisleány: vegyünk szódát. Vettek. Egy kis félliteres üveget együtt szopogattak ott a szódáskocsi mellett, a fűben.

Szívta a szódát; meleg volt, szinte felforrt a májusi napon... Itta a szódát, és még mindig keserű volt a szája: *bús bocskoros*...

Már délfelé járt az idő, ott lépkedett a padok között, s a söröshordók között, sandítva nézte a parasztokat, ahogy izzadnak a fekete ruhájukban, a szemükbe húzott kalap alatt.

Izzadtak, és néztek a söröskorsójukba.

A banda játszott, egyik a pálya végén, a másik itt a hordók mögött.

És akkor ott közvetlen mellette felállt egy fekete ruhás, ösztövé, negyven körüli parasztember, felállt, és azt mondta:

— Lesöpörtetted a padlásomat!

Az ember hátrafordult, és mosolyogni próbált. Szürke nyúlszőr kalapja volt, mellén valami jelvény. Egy kicsit megütközött a szavakon, de mégis mosolyogni próbált.

Akkor egy öreg, ősz bácsi odalépett hozzá. Az ösztövéhez:

— Gondolod, hogy most kell kérdezni tőle?

— Gondolom — válaszolt az ember.

— Hogy ma kell megkérdezni tőle?

— Ma. Épp ezen a napon. Épp most.

— Egyedül akarod megkérdezni?

— Egyedül.

— Az nem lesz jó ügy. Kérdezzük meg mindnyájan.

Ő még mindig nem sejtette, miről van szó, honnan is sejtette volna, hisz az emberek olyan nyugodtak voltak és oly csendben beszéltek, mintha valamilyen lényegtelen apróságról lett volna szó. Csak azért nem ment el, mert a nyúlszőr kalapos ember mintha megrettent volna. Nem, ezt Vencel nem látta, hanem a felcsattanó hangjából érezte, valahogy túl magabiztos volt ez a hang ahhoz, hogy ne legyen egy kicsit hamis is:

— Nemcsak a padlást, hanem az asztalodat is — mondta —, a vályútokat is, ahonnan esztek!

Az ösztövé most letette a kalapját az asztalra. Homloka egész fehér volt. Ott sohasem érte nap a bőrét. Csak az arcát. Az bronzvörös volt. És a homlokán a ránc mélyén se érte soha a nap, ezt is észrevette a gyerek, hogy elsimult egy pillanatra az arca.

— Ne kérdezd most, Károly! — mondta az öreg harcsabajsú ember, és megfogta a kezét.

— Ma van ennek az ünnepe! — mondta csendben, aztán lefejtette csuklójáról az öreg szeplős, puffadt kezét. A szorítás után még fehér volt a bőre egy percig.

— Én már ismertem ilyen ünnepeket, hallgass rám, Károly.

— A vályútokat is, érted! — kiáltott felé a szürke kalapos, és hátat fordított.

— A télen egy szem zsírunk nem volt!

— Na és?

— Nincs mivel abrakolni a lovakat!

— Ne is abrakold.

— A kisfiam mindennap kérdezi, miért ment el a tarka tehén és miért nincs tej.

— Hát te nem tudod befogni a száját?

— Én nem akarom befogni a száját.

És ő ismét érezte a nyelvéen, már-már mint egy sebet, azt a keserűséget: *bús bocskoros*...

— Akkor majd befogja a proletariátus! — kiáltott feléje, és mohón felhajtotta a sört.

A májusi nap izzott, és a fekete ünneplők egyre szorosabb körbe tömörültek egy korsó köré. Az volt a középén. A korsó. És a csapon át hörögve jött a hab, újból megtelt ez a korsó. A kis tömpe ujjak átölelték.

— A proletariátus? — kérdezte a szikár ember, akit Károlynak szólított az öreg.

Ó, a gyerek, már rég nem volt a faluban, amikor egyszer eszébe jutott ez az eset. És ez a része, amelyik ezután következett:

— Emberek vagyunk mi is! — mondta az öreg harcsabajuszú, és odalépett a szürke kalaposhoz. De visszalépni már nem tudott. A kis tömpe ujjak odakaptak lelógó fehér bajszához, és az öreg vinnyogni kezdett a fájdalomtól.

Akkor a gyerek látta a vért az öreg arcán, és ahogy hátratántorodott, neki az egyik asztalnak...

— Kurva burzsujok! — mondta a szürke kalapos, és újból ivott a korsóból. A hajadonfejű ember aztán közelebb lépett:

— Csak azt mondta, hogy mi is emberek vagyunk, és én is azt mondom.

— Mivel bizonyítod ezt? — szisszent fel az ember, akinek jelvény volt a mellén.

— Azzal, hogy dolgozok, mint mindnyájan itt, csak a dolog érdekel bennünket...

— A falhoz állítani benneteket és kigolyózni, ezt fogom én csinálni veletek. De előbb még egyszer felsöpörtetem a padlásotokat, és az égvilágon mindent kiüríték.

— Most azért jöttem ide, hogy megkérdezzek... hogy megkérdezzek, van-e tebenned vér, és hogy mi van ebben a bőrben, itt a te bőrödben.

— Ne kérdezz most, Károly — mondta az öreg, és feltépett felső ajkát törölgette a zsebkendővel.

Ó, a gyerek, ott volt egész közel, és a levegő szinte perzselt.

Orgonaillat terjengett a levegőben, a temető felől jött az illat, ott sok az orgona. És akkor egy szöcske ugrott át az asztal felett, a két zenekar húzta szakadatlanul.

A fekete ünneplők most még közelebb jöttek. Érezte a naftalin szagát meg az izzadságuk szagát...

És a szürke nyúlászór kalap akkor lecsúszott a kitaposott pázsitra. És a söröshordók közt hánykolódott az ember... Először csak hanyatt esett, de valahogy talpra állt, és csodálkozva körülnézett. Aztán a gyerek újból látta a kést, ahogy a sötétkék csíkos zakónak nekiszaladt, és aztán a szép sárga selyemingnek is nekimegy... És az ember újból elesett. Akkor a hátába is belecsúszott a késpenge... Igen: belecsúszott.

Az emberek nézték, öröm vagy megvetés nélkül. Nézték, hogyan hánykolódik a söröshordók között. Ő látta, amikor kinyílt a szája, mondani akart valamit, de az ember, a magas, szikár ember, akit az öreg Károlynak nevezett, odanyomta csizmája orrát a szájára, és az nem szólt semmit...

Akkor megnyugodott a test, és az emberek visszamentek asztalaikhoz.

Így volt, pontosan így történt, s senki se örült annak, hogy ez az ember meghalt, de nem is voltak megilletődve...

Lassan szállingóztak hazafelé, mert a déli harangszó hívta őket ebédre. A va-

sárnap ebédre. Milyen ebédek voltak azok akkor. Ő, a gyerek, már tán nem is emlékszik rájuk. Pedig emlékezhetne. Akár arra, hogy a poros csizmaorr hogyan ült rá a kinyíló szájra. Mert az mind oly roppant egyszerű volt...

Amikor májusban az a megrázó tragédia történt a faluban, ő már tudta, hogy ez az utolsó alkalom vagy talán az első igazi, hogy valóban elmenjen. Az elnököt nagy cécóval temették el. A tettes még aznap délután jelentkezett a rendőrségen, és bevallotta tettét. A gyerek kezdte érteni az életben uralkodó furcsa logikát, a rendszert, amely át- meg átszövi a köznapokat ideges szálaival. Tudta már a bűnről, hogy nem mindig nevezhető néven, hogy a dolgok furcsa sorrendben következnek egymás után.

A télen, amikor meg volt győződve arról, hogy elérkezett a nagy pillanat, az igazságtétel elmaradt... Még nevetett is rajta később, és szemrehányásokat is tett magának azért, mert olyan naiv volt. Amikor azonban a majálison szemtanúja volt a gyilkosságnak, akkor egy kicsit megnyugodott: így KÍVÜLRŐL teljesen igazságosnak tűnt a dolog. Nem volt benne semmi elvetendő. Sőt, minden mozzanatában igazoltnak találta.

Nem, valóban nem a parasztokkal való ilyen vagy olyan szolidaritás irányította így a gondolatait, ő csupán magát a mozzanatot kísérelte figyelemmel, még a szavak lényegét is elfelejtette, vagy meg se jegyezte. Egyszerűen csak azt látta, hogy az öreg visszaesik az egyik asztalra, hogy az egyik bajsza kitépve... és akkor a söröskorsó következett, ahogy az ember iszik belőle, az a másik pedig odalép, és beledöfi a kést.

A nyarat még otthon töltötte, de ősszel, amikor megeredtek az esők, egy kora hajnalban ő is ott állt a kikötőben, állt a sárban, és várta, hogy a hajón felgyúljanak a lámpák, hogy a hidat leereszék és beszálljon.

Milyen hajó volt ez?

Cselédesnek nevezték erre felé. Valamikor, még nem is olyan rég ez a hajó vitte fel Temesvárra a cselédlányokat, csak hogy akkor még nem motoros húzta, hanem úgy vontatták lóval, ökörrrel. Hol hogy. Most ott lapult a nagy koporsószerű tákolmány a vízen. A szurkos sötét felületen lapult és aludt, szinte hallani lehetett horkolását.

A gyerek állt a sárban, néha félrelépett, ha tehenet vagy borjút vezettek el mellette, mert a Cselédesen, a dereglyén szállították fel Bereckére a beszolgáltatott állatokat is.

Különös kép volt ez ott a sötét parton, ahogy állnak az emberek, asszonyok elázott gúnyában, tartják a kötelet vagy a láncot, és várják, hogy jöjjön az EMBER, aki felolvassa a neveket, villanylámpája végigpásztáz a jószágon, aztán int, hogy vezessék be.

Járt itt valamikor egy gőzhajó is, de egy váharos nyári délután Bereckéről jövet felfordult a folyó kellős közepén. Azóta csak a Cselédes jár, viszi az embereket és a saját nyomorúságos életét.

Hűvös reggel volt, egész éjjel esett, most is szitált, de legalább nem zuhogott, mint úgy éjfél, egy óra körül.

Vencel kis papírbőröndöt tartott kezében, nem volt nehéz: csak a legfontosabb dolgokat dobálta bele: két inget, alsónadrágot, törülközőt...

A hajó akkor mintha megbillent volna a folyó szurkos vizében.

Egy kicsit oldalra billent, mint aki ébredszik és a hátsó részén egy kis ablakocsán fény gyulladt ki.

„Hamarosan beszállunk.”

A nyirkos kora hajnalban tehenek, borjak bőgése keveredett az emberek csendes beszélgetésébe.

És a sár, ez az otthoni, ez a fekete és kíméletlen: kövér, de még mindig éhes, szomjas, megragadta a lábakat, lassan, szinte észrevétlen körülfogta, aztán, mint a pióca, beleszopta magát, rátapadt a lábra: nem engedte megmozdulni sem.

Vencel kívárta, míg mindnyájan beszállnak, mert úgyse volt senkinek jobb vagy rosszabb helye.

Akkor az acélsodrony megfeszült, a bárka lassan kimozdult és a part meg a fák, és ott valahol mögöttük a felsejlő házak lassan, egyenletesen peregetek, hulltak, mint kézből a kifolyó mag, a búza például.

A hajóban két viharlámpa pislákol, az egyik ott, ahol a tehenek és a borjak álltak és ahol megbújt néhány kofaasszony is a kosarával, a másik pedig a hajó orrában, ahol csendesen diskurált az a néhány szál utas.

A gyerek az orrában érezte a facsaró szagot, az ammóniákat, amit ő különben kedvelt, de csak a hazai istálló egyenes, vágó ammóniákszagát, nem ezt, amelyik a kátrány bűzével és ki tudja, még milyen szagokkal keveredett.

Amikor kivilágosodott, akkor látta meg a sarokban a rendőrt és mellette a legényt.

Egész összezsugorodott, és bambán, álmosan nézett maga elé.

Az emberek igyekeztek nem figyelni rá, így aztán az lett, hogy minden szem titkon őt leste.

A Balaton gyerek volt. Vencel, a gyerek, elég jól ismerte.

A gyerek kis papírbőröndjét odahelyezte a padra, ahol az előbb ült, aztán odament a rendőrhöz meg a legényhez. A rendőr jókedvű volt, épp cigarettára gyújtott, és kínálta őt is, de csak nemet intett.

— Hát te mit vétettél, Balaton? — kérdezte a gyerek.

Balaton nem válaszolt.

Nem is nézett rá.

Csak a cipője orrát bámulta, és úgy tett, mintha nem is hallaná a szavakat.

A rendőr kacintott:

— Az emberünk süket.

— No, Balaton, mondd már, mit vétettél!

— No mit vétett! Ez nem vétett semmit. Jobb, ha hagyod, és nem kérdezősködsz — mondta a rendőr mosolyogva.

— Hosszú az út Bereckéig, addig más is megkérdezi... — vont vállat a legényke. És igaza volt. Mert amikor ő odalépett, már hárman is fölálltak, egy kicsit tévováltak, de mégiscsak odajörtek mögéje.

— Valamit hallottam a kópéról — mondta egy középkorú, karvalyorrú ember.

— Hallod-e, Balaton — mondta a rendőr. — Már a faluban is mesélik. Mert hagyd, hogy meséljék. Hát ne hagyd!

A hajó most megingott, aztán lassan megállt.

Odasimult a parthoz.

Néhány jókedvű karattyoló román asszony szállt be, és Vencel kofferjét le-tették a padról.

Amikor a hajó újból visszatért a folyó közepére, amikor ismét vonulni kezdtek a fák, a házak, meg a part, az ablakon túl, akkor a karvalyorrú megszólalt:

— Nem vezetném én ezt a börtönbe...

— Hanem?

— Ezt itthon kellett volna elintézni...

— Hogyhogy elintézni?

— Mondd már, mit hallottál — bökte meg hátulról egy idősebb ember.

— Nem lenne jobb, ha ezt neki hagynánk? — mutatott a Balaton fiúra egy fiatalasszony, aki ott ült a rendőr közvetlen közelében.

— No hagyják már — szólt a rendőr, de hangjában nem volt egy szemernyi parancsolás sem. Úgy látszik, ő is élvezte a helyzetet.

— Tegnap déltáját történt a dolog — mondta a karvalyorrú. — A kukoricát hordtuk be és épp ebédhez készülődtünk, kifogtuk a lovakat, megmosakodtunk, amikor jön az öcsém: tudjátok-e mi az újság? Nem. No majd én elmondom. Ismeritek a Balaton gyereket? Melyiket? A Pistát. Ismerjük.

— Én nem Pista vagyok! — kiáltott fel most a legény a sarokból, és szinte kaszált a tekintetével.

Mindnyájan meghökkentek.

— Hát akkor?

— Pista, az nekem unokatestvérem.

— De hisz...

— Nekem semmi közöm a Pistához!

A rendőr bólintott:

— Ez a másik Balaton gyerek.

— Ja, persze — mondta a karvalyorrú — neked az anyád is Balaton.

Valamit dűnnyögött a legény, és újból a cipője orrát nézte.

Az emberek, mintha megunták volna a kérdezősködést, lassan szétszéledtek.

Volt, aki felment a hajó tetejére (mert fedélzernek ezt a kopár, szurkos deszkateetőt alig lehetett volna nevezni), fölmentek dohányozni, elbeszélgetni a kormányrudat szorongató hajóssal, mintha már egyáltalán nem érdekelte volna őket a Balaton-história.

Csak Vencel maradt ott mellette, le is ült, és megpróbált másról beszélni vele.

— Ennek más nem is jár az eszében, mint az, amit tett... — mondta a rendőr.

Akkor a Balaton fiú felkapta a fejét:

— Engem senki sem ért meg, mindenki csak...

— Mit: mindenki? — kérdezte Vencel.

— ... Mindenki csak azt hiszi, hogy én bolond vagyok.

— Nem hiszi azt senki — mondta a rendőr. — Azt te akarod, hogy higgyék. De különben senki se hiszi. Mindenki azt mondja, hogy te nagyon is jól tudtad, mit csinálsz.

Az utasok egy része újból visszatért, és ott csoportosult a Balaton fiú körül.

— Szóval akkor te az a másik Balaton gyerek vagy? — kérdezte a karvalyorrú.

— Én nem vagyok másik, én ÉN VAGYOK.

— Nono, de te nem vagy...

— Én nem...

— Ne kiabálj, csak csendben, legény! — szólt rá a rendőr.

— Hosszú az út Bereckéig, nem kell sietned vele — mondta az asszony, aki a rendőr mellett ült.

— Csak azt szeretném tudni, hogy az ilyenek, mint ez, különben *férfiak-e*.

— Hogy gondolod ezt, Kata?

— Asszonnyal az ágyban, hogy férfiak-e? Mert azt mondják, hogy nem...

— Hát ilyesmi hogy jut eszedbe?

Vencel ott ült a legény mellett, és várta: talán csak megtudja a titkot, mert eddig senki se akart róla nyíltan beszélni.

— És mit szólsz hozzá, gyerek, mennyire ítélnek el? — kérdezte egy harminc év körüli osztrák parasztember a Balaton fiút.

— Engem senki se ítélhet el. Én... Engem meg kell hogy értsenek...

— Hogy értsenek meg? — kérdezte most a rendőr szigorúan.

— Engem maga ne faggasson, majd faggatnak a bíróságon, maga csak rendőr, hagyjon engem békében.

A kis Balaton magánkívül volt, úgy kiabált, hogy mindenki elhallgatott a hajóban egy percre.

A rendőr elvörösödött: Oszolj! — kiáltotta, és az emberek lassan eloldalogtak. Csak Vencel ült tovább ott a legény mellett.

— Te ugye három évvel vagy idősebb tőlem? — kérdezte egy idő után.

— Nem hárommal, hanem három és félel.

— És hogy történt a dolog? — kísérelte meg kerülő úton megtudni a lényegét.

— Nézd, engem senki se akar megérteni, majd épp neked fogom elmondani... Mit értesz te az ilyesméhez...

Vencel fölállt, és elment a papírbőröndért, aztán visszatért vele az előbbi helyére, de egy szót sem szólt tovább Balatonhoz.

— Nem dohányzol? — kérdezte már vagy ötödször a rendőr a rabot, de az csak a fejét ingatta. — Milyen férfi vagy te, ha még csak nem is dohányzol? Csak azt nézed, hogy...

— Nem nézek én semmit, hagyjon békében — kiabált különös orrhangján a legény. — Én nem is néztem, akkor se, sohase...

— Ez az a gyerek, akinek az anyja is Balaton — mondta valaki a padok között.

— Csak azért mondom, mert az igazi férfiak...

— Ne szakírozzon engem, én nem tehetek semmiről...

— Hogy nem tehetsz semmiről? — ugrott fel a karvalyorrú, és tarkójára tolt a zsíros kalapot.

— Hát nem is tehetek, mert mindenki csak *neki* hisz. Nekem... engem meg se kérdeznek...

Újból csend lett.

Alélt, bűdös csend.

Már mindenki a maga dolgával törődött, az előbb félbeszakadt beszélgetések folytatódtak.

A hajó lassan, komótosan csúszott le a folyón... Akkor valaki azt mondta, a fedélzetről hallatszott a hang:

— Látszik Berecke.

Akkor a legény szeme fölizzott egy pillanatra, odafordult Vencelhez:

— Te megértened?

— Meg.

— Te már meg tudnád fogni a dolog...

— Igen.

— Nemsokára megérkezünk.

— Ha mondom: meg tudnám érteni.

— Te tudod, hogy...

— Csak beszélj.

— Ez már nem is mostani, gondolom: nem most kezdődött. Van ennek már több mint egy hónapja. A kicsi azelőtt is átjött, de egy hónap óta egyre sürűbben átjár, hogy: velem akar játszani. Mondtam is: Anni, én nem tudok a kicsikkel játszani. De ő akart, és akart, hogy fogócskázzunk, meg minden...

Meg hogy hancúrozzunk a szalmán. Tudod, mi úgy vágjuk a szalmát kaszával, kaszapengével, és egy ilyen szalmapárkányon a kazal oldalában szeretett a legjobban bolondozni... — akkor elhallgatott.

Vencel az orrában érezte egy pillanatra a szalma szagát, a dohos, a keserű és szalmaszagot.

A rendőr újból rágyújtott.

— És akkor észrevettem, hogy a kicsi mindig úgy fordul, úgy jön, hogy... Akarom mondani, ahogy birkóztunk és ahogy... Szóval mindig odaért a kezével, tudod... És én azt mondtam: Anni, te boszorka, hagyjál békén. Akkor sírni kezdett. Nem mondott az semmit, csak sírt és sírt.

A legény most megint a cipője orrát nézte, és hallgatott.

Valahonnan a motor egyenletes zúgása hallatszott...

Két tehén lefeküdt... Az egyik hajós lapáttal dobálta ki a ganét aluluk a folyóba.

— Mondom: ez már tart egy hónapja, és akkor tegnap reggel ismét ájtött, mondja, hogy szeretne engem látni úgy... Hogy...

Vencel hányingert érzett.

„A hajó — gondolta —, ez az átkozott hajó.”

A gyomra elkezdett sétálni, hol lefelé, hol meg fel a torka irányába. Ilyenkor szinte lélegzethez se jutott.

— És te...

— Én mondtam neki, hogy nem. De ő megint sírt, mert látni akart, és akkor egyre hangosabban sírt. Elhiszed?

— Nem tudom.

— Elhiszed-e nekem?

— De mi a fenéért sírt?

— Majd én megmondom neked: mert én megengedtem neki, amikor hancúroztunk, akkor...

Verejtékcsopek gyöngyöztek a homlokán.

— De mi a fenéért sírt?

A legény most elfehéredett:

— Hát az istenit, hát engem tényleg senki semmit nem kérdez arról, hogy én mit éreztem...

— Mit éreztél?

— Mit éreztem, mit éreztem. Hogy piszkos disznó vagyok, hogy az vagyok...

— De nem ez volt az egész! — mondta a rendőr.

— Csak azt nem értem, hogy nem volt annyi eszed, hogy az még kisgyerek.

— Nem volt eszem? Nekem nem volt eszem? Neki volt?

— De...

— Hát neki volt esze mindenre? Hogy engem úgy akar látni? És akkor remegni kezdett, és én már nem is tudtam...

— Dehogynem tudtad — ugrott fel a karvalyorrú megint, mert eddig ő is figyelte a legény szavait.

— Amikor a kislányt megtalálták...

— Nem tudom! — kiabálta, ordította a legény.

— Amikor megtalálták, ahogy vérzik, amikor lehajoltak melléje, tudod-e, mit éreztek?...

A legény a hajó kátrányos falához verte a fejét:

— Nem emlékszem rá!

— Előbb azt érezték, hogy kreolinszag terjeng a kicsi körül. Mit akartál te a kreolinnal?

— Nem igaz!

— De igaz, ott volt a kreolinos üveg az ablakban, oda tetted, be se csuktad.

— Az azért volt ott, mert egy héttel azelőtt a kocákat... Kivágták őket, és bekenték, és ott maradt...

— De te a lányt kented be, amikor vérezni láttad. Fogtad és bekentet kreolinnal ott...

— Nem!

— És érezték a pálinkaszagot is, és tudod-e, miért? Mert te megittad, és szegényke már nem tudott magáról, amikor te nekiestél...

— Ó akart inni...

— Hogyhogy: akart inni? Honnan tudta ő, hogy van pálinka a házban?

Vencel odalépett a kijáráthoz, a keskeny grádicson felkapaszkodott a fedélzetre, és megpróbált mélyen lélegezni, de nem sikerült, a tüdeje helyett is már a gyomra volt, a mellkasában, mindenhol a gyomra...

„Pedig ez egész más — mondogatta magában —, az én esetem nem úgy történt. Ott nem is történt semmi, csak amikor visszatértünk a csatornáról, amikor az istállóban a viharlámpa fényében néztem a lányt, megfogadtam, hogy kivárom a napot, amikor már nem nevethet rajtam, és nem becsmérelhet. Nem tudtam vele semmi mást tenni, csak elpusztítani... De ez mégis egész más, a Balaton esete egész más...”

Kihajolt a víz fölé, és hányt. Vagyis: hányt volna. Gyomrából nem jött ki a savon kívül semmi.

A hajó akkor befordult a városba. Jobb felől a hajógyár zakatolt, csörgött, csörömpölt. Baloldalt egy másik gyár öntötte savószagú vizét a folyóba.

Távol hidak ívelték át a ködlő vizet, a parton egész idegen világ nyitotta ki nagy, sok ablakos szemét, és nézte a kicsit ott a „koporsó” tetején.

Csak azt ismételte: „Nem, az nem volt ilyen... Egész más eset volt. A lány becsmérelt engem, hogy én még nem vagyok férfi, és valóban nem voltam az, csak a szemem volt nagy és a sérelmem... De az a fontos, hogy mindenki balesetnek véli... Baleset volt! Persze hogy az.”